

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsga/érettségi és diplomavizsga

2018. szeptember 17.

Magyar

Magyarázatok és megoldási javaslatok

1. téma/1. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Dragomán György: <i>Madarak</i>
Szövegtípus:	értelmezés
Szavak száma:	405–495
Megjegyzés a szituációhoz:	–
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	érvelés, leírás, magyarázat
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	A kamaszszerelem első lépései során bizonytalanok a fiatalok, de a kezdeményezés során kiderül a kölcsönös vonzalom. A fiú bátortalan kezdeményezése viszonzásra talál.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Ismertesse ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Jellemezze ...!	■ Véletlennek látszó közös hazaút során a fiú gátlásokkal teli, de szeretne közeledni Eszterhez. ■ Meg akarja ragadni az alkalmat érzelmei kimutatására, amikor egyedül van a lánnyal. ■ Eszter mesél, lazának, könnyednek tűnik. ■ Attila beszélni kezd valamiről, hogy Eszter ne köszönjön el tőle. Meglepődve tapasztalja, hogy érdekli a lányt, amit mond. A lány érdeklődéssel hallgatja, és elfogadja Attila közeledését. <i>Egyéni megoldások</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Elemesse ...!	Novella: rövid, tömör, cselekménye egy szálon fut ■ cselekmény – egy helyszín: hazaút az edzésről ■ cselekmény – ideje rövid, egy eseménye van ■ kevés szereplő: Eszter és Attila ■ fordulat: amikor Eszter érdeklődést mutat Attila iránt Mondatszerkesztés: ■ nincs benne párbeszéd, az író meséli el a szereplők gondolatait és kimondott szavait egyaránt ■ hét mondat, egyre hosszabbá váló mondatok, sok rövid tagmondattal, kevés jelzővel; a csapongó gondolatok kifejezésére szolgáló sok ige felgyorsítja a novella tempóját
Megoldási lehetőségek a 4. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások</i>

1. téma/2. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Kell-e még az irodalom a diákságnak?
Szövegtípus:	olvasói levél
Szavak száma:	315–385
Megjegyzés a szituációhoz:	Az olvasásról és irodalomtanításról szerzett saját tapasztalatai alapján szól hozzá az interjúban szereplő gondolatokhoz.
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	Az interjúalany szerint a mai irodalomoktatásnak kell alkalmazkodnia korunk követelményeihez, el kell szakadni a régi, irodalomtörténetre koncentrált tanítástól. Az élményközpontú, játékos, kreatív tanítás fontos. Meg kell tanítani a diákokat gondolkodni és a problémákat felismerni. Az információs technológia eszközeit be kell vonni a tanításba. Az érzelmi megközelítéssel lehet népszerűbbé tenni az irodalmat.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Hozza összefüggésbe ...!	A szöveg főbb gondolatai: <i>lásd fent.</i> <i>A tanuló ezek közül azokat emeli ki, amelyekre ki akar térni az olvasói levélben.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Értelmezze ...!	<i>Egyéni megoldások</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Foglaljon állást ...!	<i>Egyéni megoldások</i> <i>lehetséges hozzászólás: egyetértés, a diákok során szerzett saját tapasztalatok pozitív vagy negatív példaként való említése ellenérvek is elfogadhatóak</i>

2. téma/1. feladat

Téma:	Környezet
Feladat címe:	A Greenpeace stratégiái
Szövegtípus:	kommentár
Szavak száma:	360–440
Megjegyzés a szituációhoz:	Fiatalként kommentálja a Greenpeace stratégiáit a diákújságban.
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	■ a Greenpeace a legnagyobb, legismertebb környezetvédelmi és természetvédelmi szervezet ■ független, kb. 2500 tagja van ■ azt hiszi, hogy tárgyalással vagy beszélgetéssel a kárt okozó vállalatoknál nem lehet célt elérni ■ saját módszereivel küzd a környezetvédelemért ■ szenzációs, néha radikális tevékenységeivel hívja fel a társadalom figyelmét a világunk legsúlyosabb problémáira ■ esettanulmányok
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Értelmezze ...!	■ célok: békés „polgári engedetlenség” útján a társadalom tájékoztatása a világban történő környezetromboló tevékenységekről, az emberek oktatása, mozgósítása, felhívása ■ módszerek: közvetlen akciók + tárgyalás a kormányokkal, vállalatokkal ■ az aktivisták készek arra, hogy börtönbe is menjenek vagy életüket kockáztassák ■ akciók: tüntetés egy sarkvidéki olajfúrótoronynál; egy olajtársaság ellen tiltakozó transzparens leengedése egy stadion tetejéről; felhőkarcolók megmászása; felfújható csónakokkal védtek bálnákat az óceánon; egy repülőjárat megállítása
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	■ <i>Egyéni megoldás</i>

2. téma/2. feladat

Téma:	Környezet
Feladat címe:	Környezetvédelem Sopron környékén
Szövegtípus:	elemzés
Szavak száma:	360–440
Megjegyzés a szituációhoz:	Diáktársai előtt előadást fog tartani a soproniak környezettudatosságáról.
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	leírás, magyarázat, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	<i>Lásd: Megoldási lehetőségek az 1. és 2. feladathoz.</i>
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	■ egy szöveg Sopron környékéről ■ bemutatják a lakosság környezetvédelemhez való hozzáállását ■ arról szolgáltatnak adatokat, milyen anyagokat és hulladékfajtákat szoktak szelektíven gyűjteni, mit csinálnak a veszélyes és komposztálható anyagokkal, és mit tesznek még a környezetükért ■ 600 válaszadó; a megkérdezettek kétharmada (67,8%) rendszeresen használja a szelektív gyűjtőt a közelében, 16% csak alkalmanként; egyharmaduk nem szokott szelektíven gyűjteni többféle okból (távol vannak a konténerek, kevés a hulladék) kiderült, hogy elsősorban a nők, a 60 év felettek, a felsőfokú végzettségűek, a városokban élők foglalkoznak a szelektív hulladékgyűjtéssel
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemezze ...!	■ különféle okokból történik a szelektív gyűjtés: legtöbbször (78,7%) azért, hogy újra fel lehessen használni az anyagokat ■ azt is említették, de kevésbé fontos az emberek számára, hogy higiénikusabb, könnyebb az elszállítás és általában jó érzés (lelkiismeret!) ■ a legtöbbször szelektíven gyűjtött anyagok: műanyag palackok, papír, elemek/akkumulátorok, üvegek, lejárt gyógyszerek ■ problémát jelent pl. a fémhulladékok gyűjtése
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Értékelje ...!	■ a szelektív hulladékgyűjtésen kívül a megkérdezettek mást is tesznek a környezetért: több mint 84% takarékoskodik a vízzel, ill. az árammal (lásd 3. melléklet) ■ egyéni értékelés/megoldás

3. téma/1. feladat

Téma:	Pénz
Feladat címe:	Pénz vagy karrier?
Szövegtípus:	értekező fogalmazás
Szavak száma:	405 – 495
Megjegyzés a szituációhoz:	–
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	érvelés, leírás, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	Egy magyarországi felmérés szerint a magyaroknak a pénz a legerősebb motiváció munkavállaláskor. Viszont egy jobb karrierért cserébe már kevesebben hagynák ott a jelenlegi munkahelyüket. Ha a munkavállaló meg van fizetve, becsülve, akkor nemet mond egy új csábításnak. Munkahelyváltás – szakmaváltás? A kereszttudás haszna.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Mutassa be ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Hasonlítsa össze ...!	<i>Az interjúban felvetett gondolatok összevetése az egyéni tapasztalatokkal.</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások</i> ■ <i>lényegre törő és hiteles érvelés</i> ■ <i>ellenérvek bevonása</i> ■ <i>a gondolatok önálló továbbvitele</i>

3. téma/2. feladat

Téma:	Pénz
Feladat címe:	Pénzügyi ismeretek oktatása
Szövegtípus:	nyílt levél
Szavak száma:	315–385
Megjegyzés a szituációhoz:	A végzős diák nyílt levélben fordul az iskola igazgatójához, hogy vezessék be a pénzügyi ismeretek oktatását.
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	érvelés, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	A Szegedi Tudományegyetem 2011-es felméréséhez kapcsolódó javaslatok szerint a rövidesen felnőtté váló középiskolás korosztálynak elengedhetetlen szüksége lenne gyakorlatban alkalmazható, pénzügyekkel kapcsolatos tudásra. A <i>Pénz7</i> elnevezésű programsorozat rendezvényei is hozzájárulnak a vázolt problémák megoldásához. A program fő célja, hogy felhívja a figyelmet a pénzügyi tudatosságra és a pénzügyi alapismeretek fontosságára. Kovács Levente, a Magyar Bankszövetség főtitkára szerint a rendezvénysorozat legfontosabb üzenete a figyelemfelkeltés.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Nevezze meg ...!	■ pénzügyi szemléletváltás elősegítése ■ fontos a takarékoság, valamint nagy jelentősége van a családi költségvetés megtervezésének ■ a kisiskolás kortól kezdve tudatos – az életkornak megfelelő – neveléssel minden szempontból (ennek része a pénzügyi kultúra és a takarékos életvitel) egyre felelősségteljesebb generációk nevelése
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemezze ...!	<i>Egyéni megoldási lehetőségek</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Érvekkel támassza alá ...!	<i>A szöveg főbb pontjainak sorbavételével érvek felsorakoztatása a pénzügyi ismeretek oktatásának szükségessége mellett.</i>